

17 oktober 2011

DOCUMENT

Invoering van één federale heffing op elektriciteit

1 Context

1.1 Federale bijdrage

In 2003 voerde de regering een federale bijdrage op elektriciteit in, die toen 1 euro/MWh bedroeg. Anno 2011 is die federale bijdrage opgelopen tot 5 euro/MWh¹.

Als gevolg van de complexe mechanismen achter deze bijdrage loopt het op korte en middellange termijn geheid mis met het huidige systeem. De redenen daarvoor liggen vervat in het systeem:

- vrijstelling van financiering van het Kyoto- en denuclearisatiefonds voor groene energie;
- artikel 21bis, §4, dat de Staat buitensporig veel geld zal kosten;
- het aantal MWh waarmee de bijdragen worden gefinancierd vertoont een dalende tendens, hoewel het totale elektriciteitsverbruik *in fine* een stijgende tendens zal vertonen²
- het plafond (vastgelegd op 250.000 euro) is maar van toepassing vanaf 250.000 MWh/jaar, wat betekent dat bij een verbruik van 249.000 MWh de bijdrage drie keer hoger is dan het plafond.

In 2011 belopen de fondsen die met de federale bijdrage worden gefinancierd in totaal 200 miljoen euro.

1.2 Offshoretoeslag

De Belgische offshoreparken in de Noordzee genieten subsidies, voornamelijk door de verkoop van hun groenestroomcertificaten aan Elia, dat de kosten daarvan op zijn beurt doorberekent in zijn tarieven aan de verbruikers. Deze doorberekening staat in verhouding tot het verbruik van de klant en is noch degressief, noch begrensd.

Op termijn, wanneer alle offshoreparken – zoals vandaag gepland – operationeel zullen zijn, zal de factuur van de verbruikers zo'n 800 miljoen euro per jaar hoger liggen.

¹In 2005 werd het systeem aangepast om degressiviteit en een begrenzing van de federale bijdrage mogelijk te maken.

² impact van de eigen en de lokale productie op het volume dat de distributienetten van het Elia-net afnemen

2 Federale bijdrage aan de rijksbegroting

De federale bijdrage op elektriciteit heeft als doel om bepaalde beleidsmaatregelen van de federale Staat te financieren. Het gaat om de financiering van maatregelen ten gunste van beschermde klanten, de OCMW's (gedeeltelijk), de verbintenissen van de federale Staat t.a.v. de gewesten op het vlak van flexibiliteitsmechanismen, een afdeling van de administratie, de kosten voor nucleair onderzoek en de CREG.

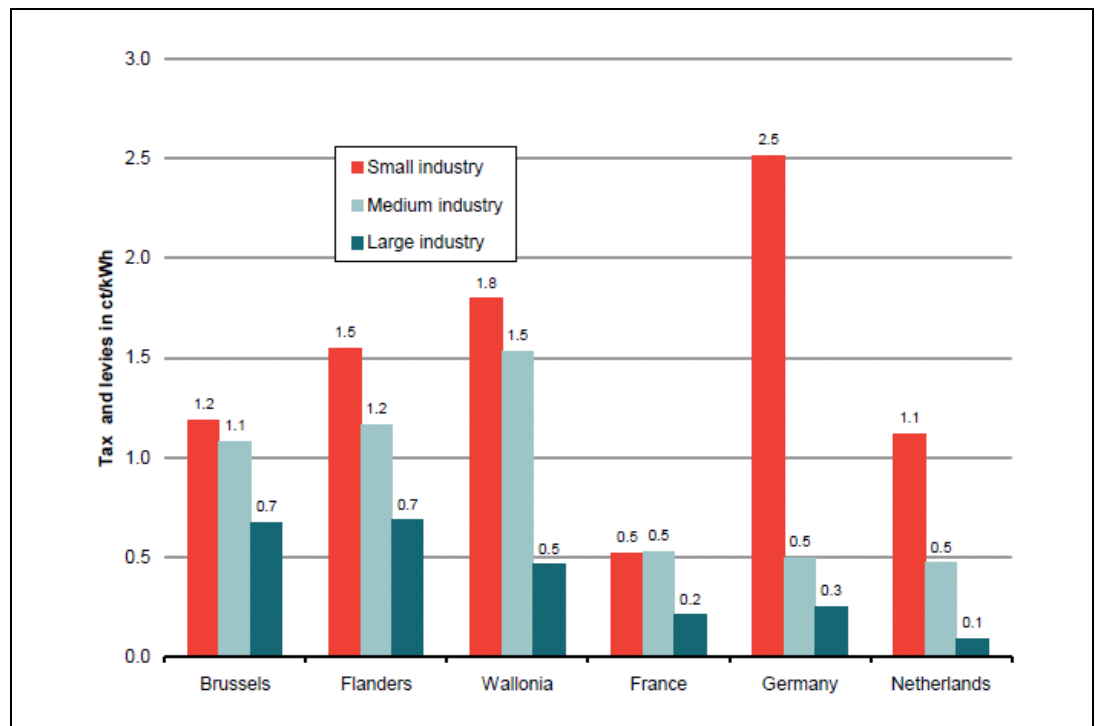
Via de federale bijdrage op elektriciteit schuift de federale regering de kosten van bepaalde beleidsmaatregelen aldus door naar de verbruiker, terwijl de regering die via de rijksbegroting zou moeten financieren.

Het VBO vraagt de regering om **de financiering van HAAR beleidsmaatregelen volledig zelf te dragen**.

3 Concurrentievermogen aangetast

Wat de bijdragen op elektriciteit betreft (met inbegrip van de kosten voor de ondersteuning van hernieuwbare energie) bevinden onze ondernemingen zich vandaag niet in een concurrentiële positie t.o.v. de ondernemingen in onze buurlanden³. Dit blijkt duidelijk uit de studie uitgevoerd door Frontier Economics voor rekening van de Algemene Raad van de CREG (zie grafiek hierna). Voor de middelgrote en grote industrieën steekt ons land ver uit boven het buitenland. Dat is ook het geval voor de kleine ondernemingen, met uitzondering van Duitsland.

Vergelijking van de bijdragekosten (situatie in 2010)⁴

³ Er moet op worden gewezen dat er bovenop de federale heffingen ook nog een gewestelijke component is (diverse gewestelijke heffingen en ondersteuningsmaatregelen voor hernieuwbare energie).

⁴ Bron: Frontier Economics – International energy price comparisons study – taxes and network charges – Presentation to CREG General Council on 30 March 2011

Deze handicap zal in de toekomst nog groter worden als gevolg van de offshoretoeslag.

4 Naar één federale heffing

Onze ondernemingen moeten concurrerend zijn, ook wat alle federale en gewestelijke bijdragen op elektriciteit betreft.

Het huidige systeem, met de toepassing van artikel 21bis, §4 van de 'elektriciteitswet', maakt het mogelijk om de kosten te verlagen voor ondernemingen die een brancheakkoord hebben ondertekend. Het systeem heeft echter een zwakke plek: het is niet begrensd. Dit betekent dat grootverbruikers hun bijdrage lineair zien toenemen, wat in sommige gevallen leidt tot onaanvaardbare bedragen.

Alles samen genomen is het huidige systeem slecht bedacht, is het onhoudbaar voor de Staat en garandeert het niet de competitiviteit van de federale bijdragen (zie 1.1. 'Federale bijdrage').

In dit kader wil het VBO, in plaats van een combinatie van bijdragen waarvan er één sterk zal stijgen (offshore) en de andere regelmatig zal toenemen (de federale bijdrage ... waarvan de ondernemingen vinden dat het niet aan hen is om deze te financieren, zie punt 2 hiervoor), **één enkele federale heffing**:

- die **vast** is in de tijd (en dus voorspelbaar)
- die ermee rekening houdt of de gebruiker:
 - een **energie-intensieve** onderneming is (of niet);
 - **vrijwillige akkoorden** heeft gesloten met het oog op een hogere energie-efficiëntie;
- die absoluut **begrensd** is (maximumbijdrage in euro).

Er wordt daarom voorgesteld om de volgende vaste federale heffing in te voeren:

- 1,5 euro/MWh voor energie-intensieve ondernemingen⁵;
- 3 euro/MWh voor ondernemingen die een brancheakkoord hebben ondertekend;
- 5 euro/MWh voor de andere ondernemingen.

Er wordt een absoluut plafond van 300.000 euro voorgesteld, zodat geen enkele gebruiker meer dan 300.000 euro per jaar betaalt.

Het energieverbruik waarmee rekening wordt gehouden is het nettoverbruik.

Op basis van dit voorstel en van behoudende hypothesen die zijn opgenomen als bijlage bij deze nota zou de vaste federale heffing **230 miljoen per jaar** opbrengen.

⁵ zie de Europese definitie van dit soort ondernemingen

5 Nucleaire heffing

Nu wordt de nucleaire heffing opgenomen in de rijksbegroting terwijl ze eigenlijk toebehoort aan de elektriciteitsverbruikers aangezien zij ze financieren via hun elektriciteitsfactuur.

Het VBO wil dat **de volledige nucleaire heffing⁶ direct terugkeert naar de elektriciteitsverbruikers**. Deze heffing moet voornamelijk dienen om de industrie (en haar werkgelegenheid) in ons land te behouden. Vanuit dit standpunt moet de nucleaire heffing worden bestemd voor de financiering van de offshoreparken en voor de federale bijdrage als deze niet onder de rijksbegroting zou vallen (zie punt 2).

6 Meerkosten van offshore

Momenteel betalen de verbruikers de federale subsidies voor de offshorewindturbines in de Noordzee, het resultaat van een beleid dat door de regering werd goedgekeurd maar uitsluitend door de verbruikers wordt gefinancierd.

Het VBO vraagt in zijn voorstel dat de regering de federale bijdrage overneemt, dat de nucleaire heffing wordt bestemd voor de kosten van offshore en dat één federale heffing wordt ingevoerd (die de huidige federale bijdrage en de offshoretoeslag vervangt).

Op middellange termijn en rekening houdend met al deze elementen⁷ verzekert de federale heffing, samen met de nucleaire heffing, de financiering van het ondersteuningssysteem voor offshore. Op langere termijn vraagt het VBO dat de **Staat zijn verantwoordelijkheden opneemt en, als de offshorekosten een bepaalde grens zouden overschrijden, de offshoreparken mee financiert.** ■

⁶ met 'volledige' wordt niet alleen de bestaande nucleaire bijdrage bedoeld maar ook de aanvullende bijdrage/heffing die wordt voorbereid (als deze er komt)

⁷ waarbij voorzieningen kunnen worden aangelegd als gevolg van overschotten in de eerste jaren, ter financiering van tekorten in de volgende jaren

7 Bijlage: elementen in de berekening van een federale heffing van 230 miljoen euro per jaar

7.1 Voorstel van federale heffing op elektriciteit

In het kader van deze simulatie wordt het volgende heffingschema in aanmerking genomen:

- 1,5 euro/MWh voor energie-intensieve bedrijven⁸;
- 3 euro/MWh voor ondernemingen die een brancheakkoord hebben ondertekend;
- 5 euro/MWh voor de andere ondernemingen.

Er wordt een absoluut plafond van 300.000 euro ingevoerd.

1,5 euro/MWh komt overeen met de hoogte van de federale bijdrage en de offshore voor een onderneming die vandaag zou worden vrijgesteld van het Kyoto- en het denuclearisatiefonds en waarop artikel 21 bis §4 van de elektriciteitswet van toepassing zou zijn.

3 euro/MWh komt overeen met de hoogte van de offshore en de federale bijdrage als het vrijstellingssysteem m.b.t. het Kyoto- en denuclearisatiefonds niet zou bestaan (nog steeds met toepassing van artikel 21 bis §4).

5 euro/MWh komt overeen met de hoogte van de huidige federale bijdrage.

9

7.2 Hypothesen voor de berekening van de heffing

In de simulatie voor de berekening van het bedrag dat de voorgestelde heffing oplevert, wordt uitgegaan van de volgende behoudende hypothesen:

- het totale verbruik waarmee rekening wordt gehouden en dat meetelt voor de heffing is 72,5 TWh/jaar.
- de verdeling per verbruiksschijf zoals in de volgende tabel:

	Verbr. tegen € 5/MWh	Verbr. vrijwillig akkoord € 3/MWh	Intensief verbr. tegen € 1,5/MWh	Begrensd verbr.
0 tot 20 MWh/jaar	100%	0%	0%	0%
20 tot 50 MWh/jaar	100%	0%	0%	0%
50 tot 1.000 MWh/jaar	80% (95%)	20% (5%)	0%	0%
1.000 tot 25.000 MWh/jaar	80% (90%)	15% (9%)	5% (1%)	0%
25.000 tot 50.000 MWh/jaar	0%	60% (80%)	40% (20%)	0%
50.000 tot 250.000 MWh/jaar	0%	10% (40%)	60% (30%)	30%
> 250.000 MWh/jaar	0%	0%	0%	100%

In het kader van deze hypothesen zou een bedrag van **229 miljoen euro** per jaar worden opgehaald¹⁰.

⁸ zie de Europese definitie van dit soort ondernemingen

⁹ eigenlijk gaat het om 1,66 euro/MWh, 3,13 euro/MWh en 5,32 euro/MWh

¹⁰ in de veronderstelling dat elk jaar 72,5 TWh meetelt voor de financiering

De opbrengsten zouden **268,5 miljoen euro** per jaar bedragen als (andere hypothesen):

- het plafond wordt opgetrokken tot 400.000 euro
- voor de verdeling onder de categorieën de percentages tussen haakjes in voorgaande tabel zouden worden gebruikt
- een verbruik van 80 TWh zou meetellen voor de financiering. ■